

TÜRK FOLKLOR ARAŞTIRMALARI

AYDA BİR DEFA İSTANBULDA ÇIKAR, HALKBİLGİSİ DERGİSİ
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN: İHSAN HİNÇER

Sayı: 2

Eylül 949

Sene: 1

Efsaneler:

İçki Müptelâları Neden Yalancılıktan Kuvvetli İnadcı, Geçici Hevesli ve Kindar Olurlar ?

Yazan: Prof. Dr. A. Süheyl ÜNVER

Ancak elli asır tarihini bildiğimiz insanlık henüz büyük bir devrim geçirmiş değildir. Yani beşbin sene önceki bugünkü insandır. 500.000 senelik bir maziye sahip olan bugünkü insan tipinin evölüsyon tarihinde beş bin sene bir gün bile olamaz. Bu kadar senelik devrede bazı üstün yaradılıştaki yani daha kemâle ermiş dimağa sahip olanlar, insanların ileri ve geri huylarına dikkat etmişler ve biraz da bunların sebeplerini düşünmek istemişlerdir. Lâkin o sebeplere ancak bu asırda cevap verilebilir. Görülecektir ki mühim bir ekseriyet daha henüz evölüsyonlarının antropoik zamanlarını yaşıyorlar ve bunu maalesef nesiller boyunca da devam ettireceklerdir. Bu zihnetle beşeriyetin sürüklendiği geri fikir ve prensipler ve onları bilerek ve bilmeyerek takip ve hatta istismar edenler olacaktır. Ne yapalım ki doğuş ve itiyadın henüz geri sebepleri de bunda âmildir.

Biz beşeriyetin ilerlemesini ve nesillerin ge-

niş ve hayırlı bir seleksiyon geçirmelerini istiyoruz amma mahdud zümre ve kitlelerin maddi kazancı bahsine bir taraftan da bunu baltalıyoruz. Onlardan biri de resmî veya gayri resmî bütün vasıtalarla içkiye karşı gösterilen müsamahadır. Bir taraftan hastalıklarla mücadele ve dünyayı birbirine katan geri kalmış kafalar ve prensiplerle uğraşırken bün-yemizi de sarsan içki gibi iptilâlara da göz yummak göz yumanların da maalesef kafaca geriliklerinden başka birşey değildir.

Tarih boyunca görüyoruz ki ilk vasıtalarla aptan tahammür etmiş içkiler medeniyette ilerlediğimizi zannettiğimiz ve bir çok sunî ihtiyaçlar yaratarak hayatı tahammül olunmaz bir yük haline sokan bugünkü asrî telâkiler beşeriyetin umumî refahê yerine şahsî kazançlar peşinde koşarken eski içkilere de daha ağır ve sakim şekiller katıldı. Bunlar o kadar çoktur ki, saymak kabil değildir. Zira beşerin dimağının bu yola sürüklenebilmesi

zaafından istifadeye kalkan şeytan kafalılar neler neler icad etmişlerdir.

Tarih boyunca beşeriyetin bu za'fı sebebinin ve neticelerini bildiren elimizde bir efsane vardır. Bunu bana 1943 de arkadaşım Dr. Edip Kızıldağlı öğretti. Gemisinin parçalarını, eğer kalmış ise araya dursunlar, efsanemiz Nuh zamanından gelmektedir:

— Nuh Peygamber üzüm veren asma yetiştirmek istedi. Fakat şeytan diktiği asmaları başa gelerek kurutuyordu. Birgün Nuh onu suç üstünde yakaladı. Şeytan Nuh'a:

— Bu bağlardan edeceğin kâra beni de ortak yaparsan senin asmalarına karışmam, dedi. Nuh razı oldu.

Şeytan; arslan, keçi, maymun ve domuz kanlarını karıştırarak asmaları suladı. Üzümler yetişti. Nuh; kendi payına düşen üzümle pekmez, şıra, pestil yaptı. Şeytan da kendi payile sirke ve şarap yaptı ve dedi ki:

— Yaptığım şaraptan her kim bir miktar içerse arslan gibi kuvvetli olsun. İki miktar içen keçi inadlı, fazla içen maymun iştahlı, pek fazla içen domuz kinli ola. İşte o günden beri şaraba bu beddua sindi.

Demek içki müptelâlarının değişen huylarının nereden geldiğini bu efsane bize öğretiyor. Bunun mutlaka bir aslı olmalıdır. Zira Şarkda uydurma efsane yapılmamıştır.

Demek yalancıkdan kuvvetli, inadcı, geçici hevesli ve kindar olmağı körükleyen ve beşeriyetin başına bu kadar felâket getiren bu içki imiş.

Ey sevgili okuyucularım görüyorsunuz ki hayatta ölçsüz herşey fenadır. Hele içki gibi aslâ bizim memlekette ölçüye gelmez bir iptilâ olursa. Beşeriyetin bu iptilâsından yegâne kurtuluş yolu kafamızdaki kusurları düzeltmeğe savaşmakla olur. Bu nasıl olur? Yolları vardır olur, elbette ki hekimlerimiz bunun yolunu öğreteceklerdir. Yalnız hekimlerin taallûku olmıyarak herkesin yapacağı bir vatan, evet bir vatan vazifesi vardır ki o da şudur:

Madem ki kendisinin muhtaç olduğu yalancıkdan kuvvetli, inadcı olmak arzusunu yemiyor, bu dereceden ölçüyü kaçırarak may-

mun iştahlı oluyor, nihayet derecede kindar olabiliyor ve bundan da kendisini heder etmek bahasına vazgeçemiyor, bari başkasının kanına girmesin kendi bu itiyadiyle başbaşa kalsın ve ağzına koymamış herhangi bir insanı bu yola teşvik etmesin. Her kafası iyi yapılı buna mümanaat eder amma kafası bozuk işleyenler de yeni bir hevese ve ilerde kendisini felâkete sürükliyerek bir itiyada kaptırılabilir. İçenlerden beklediğimiz ilk iyilik buna yeni bir kimseyi alırdırmamaktır.

Bu efsane bize bir hakikat daha öğretiyor: ki şimdiye kadar içenlerin kanaatleri hilâfındadır. İçmekle insan biraz neşelenir. Hayat içki her insana neş'e vermez. Bu yanlıştır. O içmeden önce hangi halde ise onu arttırır. Kederi varsa o artar, yani hangi halde ise o hali içki arttırır. Biraz susmağı severse daha çok susar. Çok konuşan ise tahammül edilmez bir geveze olur. O halde içmenin adâbına riayet edilmediğinin bir misâli de budur.

İnsan cemiyeti bu içki belâsından daha asırlarca kurtulamıyacaktır. Bu insanlığın evlûsyonuna bağlıdır. Hiç olmazsa içkilerin alkolünü düşürmeli ve bunun içme adâbını öğrenmelidir. Dünyanın hiç bir yerinde kabaca sızmak ve münasebetsizlik için ölçsüz içilmez. İçki ile mücadele içmıyenlerin adedinin arttırılmaşıyle kabildir. Her içen hastadır. Hem o içtiğı için aklından hastadır. Bunları hapis ve tecrid ile bu felâketten kendilerini ve cemiyeti korumalıdır.

Efsane burada izah etmek istediğim hususları veciz bir şekilde bildirmektedir. Her Türk vatandaşı bir içen tanıdığını bundan vazgeçirmediği bir vatan borcu saymalıdır. İçmek yalnız kâfi bir fazilet değildir. Ben içmiyorum demek de kâfi olamaz. Bütün ikna kuvvetini kullanarak başka birisini iştretten herhangi bir suretle vazgeçirebilirse işte o insan en büyük fazileti göstermiş olur. Haydi her bucakta bulunan içmeyenler, az veya çok, iyi ve kötü içenleri vazgeçirmek için herşeye katlanarak seferber olunuz.

Prof. Dr. A. S. ÜNVER

